חלק פרק אחד עשר סנהדרין ק.

לא שרו לן עורבא. לא אמרו לנו שום מידום שלא מלינו כתורה (דשרינן עורבא): [דקא שרינא לכו עורבא]. שהיתר זה אינו מצוי כתורה אלא קופרים אמרוהו: כגון דאמר הנהו רבנן. כאדם שאומר אותו ת"ח לנשון כזוי הוא זה שהיה לו לומר רבותינו שבמקום פלוני.

לא שרו לן עורבא ולא אסרו לן יונה רבא כי הוו מייתי טריפתא דבי בנימין קמיה כי הוה חזי בה טעמא להיתירא אמר להו תחזו דקא שרינא לכו עורבא כי הוה חזי לה טעמא לאיסורא אמר להו תחזו דקא אסרנא לכו יונה רב פפא אמר כגון דאמר הני רבנן רב פפא אישתלי ואמר כגון הני רבנן ואיתיב בתעניתא לוי בר שמואל ורב הונא בר חייא הוו קא מתקני מטפחות ספרי דבי רב יהודה כי מטו מגילת אסתר אמרי הא [מגילת אסתר] לא בעי מטפחת אמר להו כי האי גוונא נמי מיחזי כי אפקירותא רב נחמן אמר [2]זה [3]הקורא רבו בשמו דאמר רבי יוחנן מפני מה נענש גיחזי מפני שקרא לרבו בשמו שנאמר [1]ויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע יתיב רבי ירמיה קמיה דרבי זירא ויתיב וקאמר עתיד הקב"ה להוציא נחל מבית קדשי הקדשים ועליו כל מיני מגדים שנאמר [2]ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש [המה] יוצאים והיה פריו למאכל ועלהו לתרופה א"ל ההוא סבא [6]יישר וכן אמר ר' יוחנן [א] [5](יישר) אמר ליה ר' ירמיה לרבי זירא כי האי גונא מיחזי אפקרותא אמר ליה הא [האי] סיועי קא מסייע (ליה) [לך] אלא אי שמיע לך הא שמיע לך כי הא [5]דיתיב רבי יוחנן וקא דריש עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהן שלשים על שלשים אמות וחוקק בהם עשר ברום עשרים ומעמידן בשערי ירושלים שנאמר [3]ושמתי כדכוד שמשותיך ושעריך לאבני אקדח וגו' לגלג עליו אותו תלמיד אמר השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן כולי האי משכחינן לימים הפליגה ספינתו בים חזינהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות אמר להו הני למאן אמרי עתיד הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים כי הדר אשכחיה לר' יוחנן דיתיב וקא דריש א"ל רבי דרוש ולך נאה לדרוש כשם שאמרת כך ראיתי אמר לו ריקה אם לא ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה [7]יהב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות מיתבי [4]ואולך אתכם קוממיות ר"מ אומר מאתים אמה כשתי קומות של אדם הראשון רבי יהודה אומר ק' אמה כנגד היכל וכותליו שנאמר [5]אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעוריהם בנותינו כזויות מחוטבות תבנית היכל וגו' כי קאמר ר' יוחנן לכוי דבי זיקא מאי מטה איתמר [10](נמי) חזקיה אמר להתיר פה אילמין בר קפרא אמר להתיר פה עקרות ר' יוחנן אמר לתרופה ממש מאי לתרופה ר' שמואל בר נחמני אמר לתואר פנים של בעלי הפה דרש ר' יהודה ברבי סימון כל המשחיר פניו על דברי תורה בעולם הזה הקב"ה מבהיק זיויו לעולם הבא שנאמר [6]מראהו כלבנון בחור כארזים אמר ר' תנחום בר' חנילאי כל המרעיב עצמו על דברי תורה בעולם הזה הקב"ה משביעו לעולם הבא שנאמר [7]ירויון מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם כי אתא רב דימי אמר עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק מלא עומסו שנאמר [8]ברוך ה' יום יום יעמס לנו האל ישועתנו סלה א"ל אביי וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר [9]מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תכן אמר מאי טעמא לא שכיחת באגדתא דאמרי במערבא משמיה דרבא בר מרי [11]עתיד הקב"ה ליתן לכל צדיק וצדיק ג' מאות ועשרה עולמות שנא' [10]להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא יש בגימטריא תלת מאה ועשרה הוי תניא [9]ר' מאיר אומר במדה שאדם מודד מודדין לו דכתיב [11]בסאסאה בשלחה תריבנה אמר ר' [ב] [12]יהושע וכי אפשר לומר כן אדם נותן מלא עומסו לעני בעולם הזה הקב"ה נותן לו מלא עומסו לעולם הבא והכתיב [9]שמים בזרת [ג] תכן ואתה אי אומר כן איזו היא מדה מרובה מדת טובה מרובה או מדת פורענות

הוי

הוי: כנגד היכל וכותליו. שכך היה אורך כל ההיכל עם הכותלים דכתיב (מלכים א ו) והבית אשר בנה המלך שלמה לה' ששים אמה ארכו וכותל מזרח שם אמות וכותל מערב שם אמות ואמה אמה טרקסין הרי י"ג אמות ואולם עשר אמה רוחב וכותל האולם שם הרי כ"ט ומאמורי האולם את אמד רחבו שם וכתלו ה' הרי מ' וס' אמה של אורך הבית הרי מאה והיאך יכולין לכוף קומתן וליכנס בפתח שאין לו אלא רוס עשרים כדאמרת: אשר בנינו. כלומר בנים שלנו יהיו לעתיד כאילנות גבוהין מגודלים: וכנותינו. וכנות שלנו כזויות המחוטבות לתבנית היכל כלומר ככותל ההיכל מחוטבות כמו (דברים כט) מחוטב עצים. ליגמא אמרינא להיכל דבית שני קאמר דקיים לן היכל ס' אורך כרוס מאה הוא: לכוי דבי זיקא. לחלוטות שהשמש שהאור נכנסין בהן אכל הבערים גבוהים יותר: [להסיר פה של מעה]. להסיר פה אלמים שיהו מדברים: להסיר פה של מעה. רחם של העקרות האוכלות מן העלין נפקדות: איפסר נמי מזקיה וכו'. והייתו הך דלעיל לתרופה: מראהו כלבנון. וכתיב לעיל מיניה שחורות כעורב וסמיך ליה מכו ממתקים: ירויון מדשן כיתך. אמר לי רבי דלעיל מינה מהאי קרא מיירי עניינא דמרעיב את עצמו וקאמר ירויון מדשן ביתך שהקב"ה משביען לעולה"ב: מלא עומסו. מלא חופנו של הקב"ה עונה: וכי אפשר לומר כן. היאך אדם יכול לקבל מלא עומסו של הקב"ה והרי אין לו מקום ליתן דכל העולם כולו אינו אלא כמזרת ועד אגודל: בתותן עולמות יתן לצדיק את העומס: במדה שאדם מודד. אם מדד ונתן לצדקה לעני אלא אפניו הקב"ה מודד כאפניו ונותן לו: וכי אפשר לומר כן. שיהא הקב"ה נותן לאדם מלא אפניו והלא אינו יכול לסבול כל כך:

הוי

מסורת הש"ס

א) [בכרכות מב: יש"נ], ב) [בעצות הדפוס], ג) כ"ב עה., ד) [כ"ב עה. ע"ש שכת לב. ברכות נח.], ה) [במחות לח. ע"ש], ו) [במגמר ליתא], ז) [מסנה סוף שקלים ז"ש ופר' כיס קדר למשנה יקוב נכון על זה], ח) [קוטה ח: ומס אות; דמסיק דשמעי' לר"מ כו' משמע דגי' הכמא ביקר ופ"ש כרש"י וכן אית' ג"כ בתוספתא שם פ"ג], ט) [ל"ל יהודה], י) [ל"ל אחר ד"ה כי מטו], כ) [ל"ל אחר ד"ה שמשותיך], ל) [ל"ל מעלה], מ) [עי' רש"י מנחות לח.], נ) [עי' רש"י שם], ס) [ל"ל שלם מאות ועשר כאותן וכו'].

גליון הש"ם

גמ' זה הקורא רבו בשמו. עי' יבמות נז ע"ב תד"ה אמר:

הגהות הגר"א

[א] גמ' יישר. נמחק; [ב] שם יהושע נמחק; [ג] שם כורת תכן ואתה. נ"ב ל"ל ר"י ואתה; [ד] רש"י ד"ה שמשותיך כי זורת כהם. נ"ב עי' רש"י כע"ש:

לעזי רש"י

דינגר"ס (דיינגייר"ש). פירות מתוקים.

מוסף רש"י

יישר. יפה אמרת (שבת נג.) שפיר קאמרת (פסחים נג: חולין עה:). וחוקק בהם עשר. של רוחב, ברום עשרים. והייתו קדמה, לשון קודם שחוקק בהם, ומשמע נמי אגן טובה שמאירה כאם קודמת, כמו (ישעיה ג) קודמי אם (רשב"ם ב"ב עה.). אקדח. קרנוטקל"ה בלע"ז ונתרגים ייתמן אבני נוגה (שם). כביעתא דצילצלא. ביצת עוף קטן שמתא תגליל (שם). גל של עצמות. כמת שמקבר כארי וגמל מזמן הרגה (שבת לד:). להתיר פה של מעלה. פה אלמים, שכל אלם האוכל ממנו נרפא (מנחות צח:). פה של מטה. פה רחם של עקרות (שם). חזקיה אמר כו'. חזקיה יכר קפרא מפרשא מילתייהו עפי' היאך היא (שם). בסאסאה. נתוך אותה פאה עצמה כשאתה משלחה לאבדון תריבנה (פרופה ח:).

עין משפט נר מצוה

ים א מי"י פ"ה מהלכות ת"ת הלכה ה סמג עשין עד טוש"ע י"ד סי' רמב סעיף טו:

תורה אור השלם

1. וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֶת הַמֵּת וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֶת בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל הַמֶּלֶךְ עַל בֵּיתָהּ וְעַל שָׂדָהּ וַיֹּאמֶר גֶּחָזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנָהּ אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֱלִישָׁע: מלכים ב ח ה
2. וְעַל הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל שְׂפָתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה כָּל עֵץ מַאֲכָל לֹא יִבּוֹל עָלֵהוּ וְלֹא יִתֹּם פִּרְיוֹ לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר כִּי מֵימָיו מִן הַמִּקְדָּשׁ הֵמָּה יוֹצְאִים וְהָיָה פִרְיוֹ לְמַאֲכָל וְעָלֵהוּ לִתְרוּפָה: יחזקאל מז יב
3. וְשַׁמְתִּי כַדְכֹד שִׁמְשֹׁתַיִךְ וְשַׁעֲרַיִךְ לְאַבְנֵי אֶקְדָּח וְכָל גְּבוּלֵךְ לְאַבְנֵי חֵפֶץ: ישעיהו נד יב
4. אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהְיֹת לָהֶם עֲבָדִים וְאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם וְאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת: ויקרא כו יג
5. אֲשֶׁר בָּנֵינוּ כִּנְטִעִים מְגֻדָּלִים בִּנְעוּרֵיהֶם בְּנֹתֵינוּ כְּזָוִיֹּת מְחֻטָּבוֹת תַּבְנִית הֵיכָל:
תהלים קמד יב
6. שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָז מַרְאֵהוּ כַּלְّבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים:
שיר השירים ה טו
7. יִרְוְיָן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם:
תהלים לו ט
8. בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמֹס לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: תהלים סח כ
9. מִי מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם וְשָׁמַיִם בְּזֶרֶת תִּכֵּן וְכָל בְּשֶׁלֶשׁ עֲפַר הָאָרֶץ וְשָׁקַל בְּפֶלֶס הָרִים וּגְבָעוֹת בְּמֹאזְנָיִם: ישעיהו מ יב
10. לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא:
משלי ח כא
11. בְּסַאסְאָה בְּשַׁלְּחָהּ תְּרִיבֶנָּה הָנָה בְּרוּחוֹ הַקָּשָׁה בְּיוֹם קָדִים:
ישעיהו כז ח

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com